

[Link her](#)

Tiden vi aldrig talte om

Læremidlet	Tiden vi aldrig talte om
Medietyper(r)	Podcast
Fag	Dansk, historie
Målgruppe	8.-10. klasse
Nøgleord	2. Verdenskrig, kz-lejre, faktionspodcast, lytteformål, lyttebingo, lyddesign

Fagligt fokus

Tiden vi aldrig talte om er en faktionspodcast på 27 minutter fra DR. Den handler om en mor og hendes søn, der beretter om de svære år, de tilbragte i tysk kz-lejr under 2. Verdenskrig. Som en af de sidste overlevende fortæller Steen Metz, hvordan Gestapo bankede på deres lejlighed i Odense og transporterede ham og hans forældre til Theresienstadt. Selvom de år udviklede sig til et familietraume, blev overlevelsesstrategien IKKE at tale om det. Steen Metz bliver derfor overrasket over hans mors detaljerede fortælling, der afspilles for ham på et bånd, optaget inden hendes død.

Podcasten kan både bruges i danskfaget og historiefaget, men denne vejledning har rødder i danskfagets kompetenceområder. Podcasten har relevans på grund af sit tema, der kan byde ind i traditionelle danskfaglige fordybelsesområder som fx "Erindringer", "Hemmeligheder" eller "Krig". *Tiden vi aldrig talte om* kan også bruges i genreforløb om podcast og lydfortællinger.

Gennem denne vejledning bliver du og dine elever hjulpet til at arbejde med specifikke lytteformål via lyttebingoplader. I skal også arbejde i grupper med podcastens stemmer, undergenre og musik.

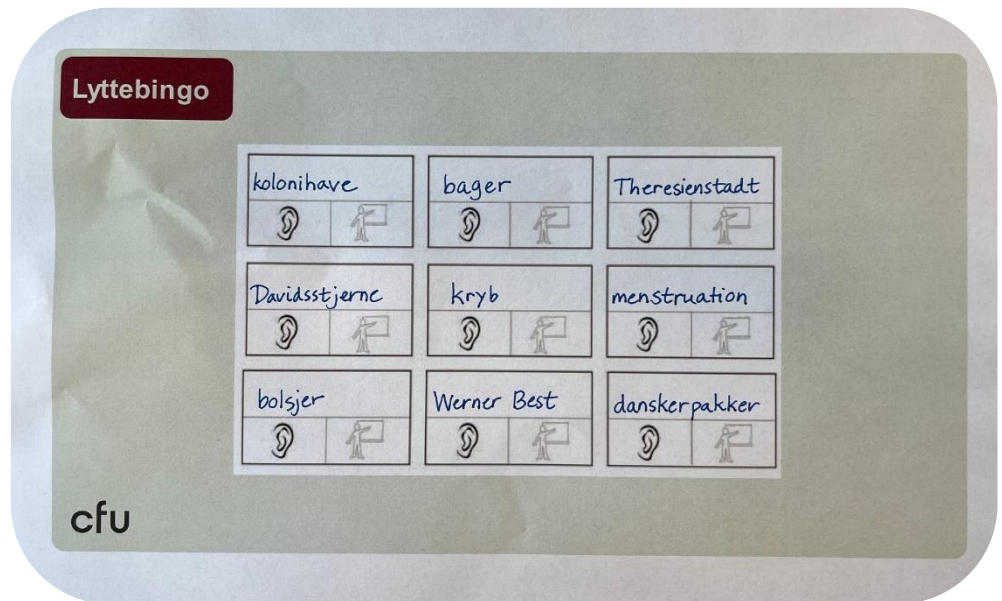
Ideer til undervisningen

Før I lytter

Før I begynder at lytte, skal hver elev udstyres med en lyttebingoplade med plads til 9 centrale ord, de skal lytte efter, mens podcasten afspilles. Denne aktivitet har to formål: For det første får eleverne aktiveret deres nysgerrighed omkring, hvad podcasten kommer til at handle om ved at snuse til 9 ord taget ud af konteksten. For det andet udstyrer du med bingopladen eleverne med et helt konkret lytteformål fra start til slut. Bingopladerne findes under "supplerende materialer".

Tiden vi aldrig talte om er en del af serien Radiofortællinger fra DRLyd, som alle tilhører genren faktions-podcast.

De 9 centrale ord kunne være dem, du ser herover. De er udvalgt, fordi de er vigtige for forståelsen af podcastens hovedhandling. Eleverne bør vide fra start, at ordene kommer i rækkefølge, og at der ikke er snydeord. Det er meningen, at ordene skal lede eleverne gennem lytningen og efterfølgende støtte deres hukommelse.

Mens I lytter

Denne vejledning lægger op til, at du og dine elever lytter til podcasten af to omgange: Den første gennemlytning sørger via lyttbingopladen for, at eleverne får styr på den grundlæggende fortælling. I anden runde skal eleverne inddrages i 4 grupper, der hver får til opgave at undersøge et danskfagligt element ved podcasten.

Første gennemlytning: Mens eleverne lytter til podcasten første gang, skal de strege øre-ikonet ud ved de ord, de hører på bingopladen. Når podcasten er færdig, skal de i par afprøve deres lytteforståelse ved at forklare, hvad de hørte om ordet, og hvad det betød i sammenhængen. Hvis eleverne kan forklare hinanden det, kan de også strege forklaringsikonet ud. En del elevpar vil sikkert sidde tilbage med ord, de ikke er i stand til at fortælle om. Disse ord skal der selvfølgelig samles op på i klassen, så du sikrer at lytteforståelsen er helt på plads.

Det vil også være oplagt at lade eleverne fortælle om deres umiddelbare oplevelse af podcasten ved at bede dem sætte ét enkelt tillægsord på: Spændende, grum, inspirerende, vigtig, svær ... osv.

Anden gennemlytning: Nu er eleverne klar til at gå ombord i opgaver af mere analytisk og undersøgende karakter. Du kan fx inddrage klassen i fire grupper, som hver får et spionformål, mens de lytter til podcasten for anden gang:

Gruppe 1: De medvirkende

Denne gruppe skal beskrive de to medvirkende i podcasten: Steen og hans mor, Magda. De skal både lave en personkarakteristik af dem hver især og forsøge at beskrive relationen mellem dem. De skal give tre konkrete eksempler fra podcasten, der bakker deres pointer op.

Fx: Steen Metz: Søn af Magda, var et barn da historien foregik, men fortæller nu som en gammel mand, der husker tilbage. Gammeldags og lidt forfintet sprogbrug. Bruger mange engelske udtryk, fordi han har boet i USA i mange år (fx unconsciously, suppressed). Man får et indtryk af en venlig, lattermild, men også lidt skrøbelig gammel mand, der endelig er blevet klar til at fortælle om sin families traume.

Gruppe 2: Fortælleren

Denne gruppe skal skygge fortælleren. Hvilken rolle spiller fortælleren i historien? Hvilke informationer bidrager hun med og hvorfor. Giv tre gode eksempler, der bakker pointerne op.

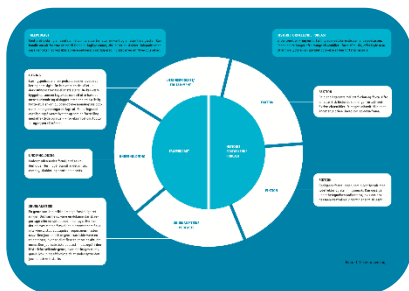
Fx: Fortælleren er en rolig og behersket kvindestemme. Hun bidrager med faktainformationer, der får de medvirkendes puslespilsrindringer til at hænge godt sammen (fx: I familiealbummet har Steen et par sort/hvide-billeder fra 1942. Et af Steen selv, der sidder på stranden som 7- årig med korte bukser og en isvaffel i hver hånd og et stort smil. Der er også et billede af hans far ... - herfra kan Steen gå videre til at tale om en familie, der elskede mad). På den måde tager hun lytteren i hånden og bliver en troværdig følgesvend, der leverer de nødvendige mellemregninger.

Gruppe 3: Musikken og lyddesignet

Gruppe tre skal lave noter om baggrundsmusik og lydeffekter. Hvilken baggrundsmusik og hvilke lydeffekter er brugt, og hvordan hænger lyddesignet sammen med det, der fortælles? Hvordan fortæller lyddesignet med på historien? Er der pludselige pauser i lyddesignet, som giver en effekt i sig selv. Find tre gode eksempler, der bakker pointerne op.

Fx skratten fra båndoptageren: Hver gang Magda fortæller, hører vi en skratten som fra en ældgammel båndoptager. Det er et klart signal til lytteren om, hvem der taler nu, men det giver også en fornemmelse af tidlig afstand mellem fortællingen og lytteren. Det er gamle erindringer, og vi skal huske at fortælle dem, så de ikke går i glemmebogen.

Genreoversigten findes under "supplerende materialer".

Gruppe 4: Undergenren

Gruppe 4 skal sætte sig ind i podcastmediets forskellige undergenrer. Det kan de fx gøre med baggrund i den genreoversigt, man kan finde på sitet podcastiskolen.dk. Du finder også oversigten under "supplerende materialer".

Gruppen skal under anden gennemlytning finde frem til argumenter for, hvilken undergenre *Tiden vi aldrig talte om* tilhører. Find tre konkrete eksempler fra podcasten, der bakker argumenterne op.

Fx undergenren: Tiden vi aldrig talte om er først og fremmest en historiefortællende podcast. Den tilhører undergenren faktionspodcast, fordi historien rent faktisk har fundet sted under 2. Verdenskrig. Det er også de rigtige personer, der medvirker og ikke skuespillere. Til gengæld bruger podcasten løs af forskellige virkemidler som musik og lydeffekter for at gøre fortællingen levende og interessant.

Efter I har lyttet

Efter anden gennemlytning præsenterer de fire grupper deres opdagelser for hinanden.

Supplerende materialer

Drengene fra Sankt Petri, graphic novel af Erik Barfoed:

<https://mitcfu.dk/CFUEBOG1132279>

Hoppebolden, billednovelle af Søren Jessen:

<https://mitcfu.dk/CFUEBOG1132835>

